

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Навчально-науковий медичний інститут

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Загальна травматологія»

підготовки бакалавра (на базі диплому молодший спеціаліст)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

освітньо-професійної програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Луцьк – 2020

Силабус навчальної дисципліни підготовки бакалавра, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за освітньо-професійною програмою 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Розробник: Сітовський А.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії протокол № 3 від 16.10.2020 р.

Завідувач кафедри:

О. Я. Андрійчук

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	22 «Охорона здоров'я», 227 «Фізична терапія, ерготерапія»; освітньо-професійна програма: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»; освітній ступінь: «бакалавр»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 1-й
		Семестр – 2-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 26 год.
		Практичні, семінарські
		Лабораторні – 38 год.
		Індивідуальні
		Самостійна робота – 45 год.
Мова навчання		Українська
		Консультації – 11 год.
		Форма контролю: залік

1. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Сітовський Андрій Миколайович.

Науковий ступінь: кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Контактна інформація: andrii.sitovskyi@vnu.edu.ua; 050-887-46-09.

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

2. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Опанування дисципліною «Загальна травматологія» є важливим моментом для майбутньої професійної, оскільки дозволяє визначати етіологічні та патогенетичні фактори травматичних пошкоджень та ортопедичних захворювань, класифікувати та аналізувати типову клінічну картину, складати план обстеження та аналізувати дані додаткових обстежень, проводити диференціальну діагностику, демонструвати володіння принципами реабілітації і профілактики захворювань та пошкоджень, здійснювати прогноз, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами.

1. Пререквізити. Для вивчення курсу студенти повинні володіти базовими знаннями з нормальної анатомії людини (за професійним спрямуванням), нормальної фізіології людини (за професійним спрямуванням), основ загальної патології.

Постреквізити. Отримані компетентності, за результатами вивчення даної дисципліни, є базисом для подальшого вивчення дисциплін циклу клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем, клінічний реабілітаційний менеджмент при неврологічних дисфункціях, клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату, а також для проходження клінічної практики за даним напрямком.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою курсу є інтеграція отриманих знань, в тому числі базисних дисциплін, вміння застосовувати їх у реальних умовах.

Завдання курсу: практичне оволодіння методами визначення тактики ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними ортопедичними захворюваннями опорно-рухового апарату, демонстрації володіння методами профілактики травматизму та ортопедичних захворювань, діагностики невідкладних станів при травмах опорно-рухового апарату, пояснення принципів відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату, проводити диференційну діагностику травматичних ушкоджень опорно-рухового апарату.

3. Результати навчання (компетентності)

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 3. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

ФК 4. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибрати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Лабораторні	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Загальні питання травматології та ортопедії. Ушкодження кісток та суглобів.						
Тема № 1. Травматична хвороба. Політравма. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання. Сучасні принципи лікування переломів.	13	4	2	6	1	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 4
Тема № 2. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Ушкодження зв'язок, сухожилків та м'язів. Травматичні вивихи. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.	19	6	6	6	1	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 6
Тема № 3. Ушкодження грудної клітки, плечового поясу та верхньої кінцівки. Вогнепальні поранення та їх лікування.	13	2	4	6	1	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 4
Тема № 4. Ушкодження нижньої кінцівки. Методи паліативного лікування в травматології та ортопедії.	13	2	4	6	1	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 4
Тема № 5. Ушкодження хребта та тазу.	13	2	4	6	1	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 4
Разом поточний контроль за модулем 1.	71	16	20	30	5	ДС; ДБ; РМГ; РЗ / 22
Модульна контрольна робота № 1.						МКР; Т / 30
Змістовий модуль 2. Дегенеративно-дистрофічні, запальні та пухлинні захворювання кінцівок та суглобів.						
Тема № 6. Дегенеративно-дистрофічні та запальні захворювання хребта та суглобів.	17	4	6	5	2	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 6
Тема № 7. Природжені захворювання хребта, кісток та суглобів. Сколіоз.	17	4	6	5	2	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 6
Тема № 8. Запальні специфічні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху.	15	2	6	5	2	РМГ; РЗ; ДС; ДБ / 6
Разом поточний контроль за модулем 2.	49	10	18	15	6	ДС; ДБ; РМГ; РЗ / 18
Модульна контрольна робота № 2.						МКР; Т / 30
Всього годин за курс:	120	26	38	45	11	ТР; РЗ; МКР; Т / 100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Тема № 1. Травматична хвороба. Політравма. Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання. Сучасні принципи лікування переломів.

Патогенез травматичної хвороби, періоди її перебігу. Використання сучасних шкал бальної оцінки важкості стану травмованого. Діагностика, прогнозування та лікування травматичної хвороби. Класифікація та побудова на її підґрунті алгоритмів діагностики та лікування політравми. Особливості лікування множинних, поєднаних та комбінованих ушкоджень системи опори та руху. Синдром тривалого роздавлювання, етіологія, патогенез. Клінічна картина синдрому тривалого роздавлювання в залежності від ступеню тяжкості постраждалого. Лікування на догоспітальному і госпітальному етапах. Визначення поняття «перелом». Класифікація переломів, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення, які виникають при лікуванні переломів: уповільнене зрощення, хибні суглоби, неправильне зрощення. Причини цих ускладнень, їх профілактика та лікування. Класифікація відкритих переломів та їх анатомо-морфологічні особливості. Травматичний остеомієліт. Класифікація, клінічна та рентгенологічна діагностика. Головні принципи загального та місцевого лікування.

Тема № 2. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Ушкодження зв'язок, сухожилків та м'язів. Травматичні вивихи. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.

Особливості збору анамнезу захворювання у хворих з патологією системи опори та руху. Способи визначення вісі кінцівок, хребта. Основні види деформацій кінцівок та хребта. Вимірювання довжини та об'єму кінцівок. Види скорочення кінцівок та методи їх визначення. Методи визначення об'єму руху в суглобах. Види контрактур. Абсолютні та відносні клінічні ознаки переломів, вивихів. Вірогідні та відносні ознаки захворювань суглобів та хребта. Рентгенологічні ознаки переломів, вивихів та ортопедичних захворювань. Механогенез та клінічні прояви ушкоджень зв'язок, сухожилків, м'язів. Принципи їх лікування, профілактика ускладнень. Визначення понять «вивих», «підвивих». Патоморфологія вивиху. Загальна класифікація вивихів. Механогенез вивихів (плеча, передпліччя, стегна), їх класифікація та клініка. Надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Лікування вивихів в умовах спеціалізованого стаціонару. Ускладнення вивихів, їх профілактика та лікування. Класифікація кровотеч при пораненнях і пошкодженнях кровоносних судин. Клініка гострої крововтрати. Способи тимчасового припинення кровотечі на полі бою і етапах евакуації. Клініка та лікування пошкоджень нервів.

Тема № 3. Ушкодження грудної клітки, плечового поясу та верхньої кінцівки. Вогнепальні поранення та їх лікування.

Ушкодження грудної клітки: ушиб, переломи ребер. Класифікація, діагностика, лікування. Ускладнення переломів ребер: пневмоторакс, гемоторакс. Діагностика, консервативне та оперативне лікування. Ушкодження лопатки. Класифікація, діагностика, лікування. Вивихи та переломи ключиці. Діагностика, консервативне та оперативне лікування. Механогенез переломів проксимального відділу плечової кістки.

Класифікація, діагностика, лікування. Перелом діафізу плечової кістки. Механогенез травми, діагностика, лікування. Переломи дистального кінця плечової кістки. Механогенез травми, класифікація, діагностика, лікування. Переломи ліктьового відростку. Механогенез травми, клініка, діагностика, лікування. Переломи головки променевої кістки. Класифікація, механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Переломи діафізу кісток передпліччя. Класифікація, механізм ушкодження. Особливості зміщення відламків. Клініка, діагностика. Показання до консервативного та оперативного методів лікування. Переломи дистального кінця променевої кістки та їх типи. Механогенез ушкодження. Клініка, діагностика, лікування. Переломи кісток кисті. Переломи кісток зап'ястка та п'ясткових кісток кисті. Типові механізми травми. Клініка, діагностика, лікування. Ушкодження сухожилків пальців. Клініка, діагностика, лікування. Класифікація, симптоми і діагностика вогнепальних поранень суглобів і кісток. Ушкодження м'яких тканин та їх вплив на перебіг перелому. Виникнення шоку і ранової інфекції при вогнепальних переломах. Перша медична допомога. Методи лікування відкритих (вогнепальних) переломів кісток. Профілактика та лікування ускладнень.

Тема № 4. Ушкодження нижньої кінцівки. Методи паліативного лікування в травматології та ортопедії.

Класифікація переломів проксимального відділу стегна. Механізм ушкодження. Клініка, діагностика. Особливості репаративної регенерації переломів проксимального відділу стегна. Методи лікування, їх показання та особливості в залежності від локалізації переломів та їх видів. Переломи діафізу стегнової кістки. Механізм травми, клініка, діагностика. Особливості зміщення відламків залежно від локалізації перелому. Показання до консервативного та оперативного лікування. Переломи виростків стегнової кістки. Класифікація, механізм травми. Клініка, діагностика. Головні принципи лікування. Показання до оперативних та консервативних методів лікування. Переломи надколінку. Клініка, діагностика. Методи лікування в залежності від типу перелому. Ушкодження зв'язок колінного суглоба. Механізм травми, клініка, діагностика. Методи консервативного та оперативного їх лікування. Ушкодження менісків. Механізм травми, клініка, діагностика, лікування. Ушкодження м'яких тканин гомілки (м'язів, п'яткового сухожилку, малогомілкового та великогомілкового нервів, судин). Клініка, діагностика та їх лікування. Переломи кісток гомілки. Класифікація. Механізм ушкодження, клініка, діагностика. Консервативні та оперативні методи лікування переломів кісток гомілки, показання до них. Переломи кісточок гомілки. Класифікація, механізм травми, діагностика. Консервативне та оперативне лікування. Техніка закритої репозиції при типових переломах кісточок. Переломи надп'яркової та п'яркової кісток. Механізм їх ушкодження. Клініка, діагностика, лікування. Переломи плеснових кісток та фаланг пальців. Клініка, діагностика, лікування. Особливості лікування переломів кісток стопи.

Тема № 5. Ушкодження хребта та тазу.

Класифікація ушкоджень хребта, їх механогенез, патоморфологія. Поняття «стабільні» та «нестабільні» ушкодження хребта. Клінічні прояви

ускладнених та неускладнених ушкоджень залежно від їх локалізації. Консервативні та оперативні методики лікування ускладнених та неускладнених ушкоджень хребта, їх показання та техніка виконання. Соціальна та професійна реабілітація хворих з ушкодженнями хребта. Класифікація ушкоджень тазу та механогенез варіантів їх утворення. Клінічна картина при різноманітних ушкодженнях тазу. Клінічні особливості ускладнених ушкоджень тазу та їх діагностика. Консервативні та оперативні методи лікування хворих з різноманітними типами ушкоджень тазу.

Тема № 6. Дегенеративно-дистрофічні та запальні захворювання хребта та суглобів.

Патогенез остеохондрозу хребта. Біомеханіка та фізіологія міжхребцевого сегмента. Стадії остеохондрозу. Клініка, діагностика остеохондрозу хребта різної локалізації. Показання до консервативних та оперативних методів лікування. Етіологія, патогенез спондилоартрозу і спондилоартрозу. Клініка, діагностика. Принципи лікування спондилоартрозу і спондилоартрозу. Професійна реабілітація хворих з дегенеративно-дистрофічними захворюваннями хребта. 3. Етіологія і патогенез деформуючих артрозів. Класифікація і клініка артрозів. Діагностика. Принципи лікування деформуючих артрозів у залежності від стадії захворювання. Показання до консервативного та оперативного лікування артрозів кульшового, колінного і гомілково-ступневого суглобів.

Тема № 7. Природжені захворювання хребта, кісток та суглобів. Сколіоз.

Природжена м'язова кривошия, хвороба Кліппеля-Фейля, хвороба Гризеля. Природжене високе стояння лопатки, крилоподібна лопатка.

Етіологія, клініка. Принципи діагностики та лікування. Лійкоподібна та кильоподібна грудна клітка. Патогенез сколіотичної хвороби. Класифікація сколіозів. Клініка різних ступенів сколіозу. Основні принципи раннього розпізнавання сколіозу. Профілактика, консервативні та оперативні методи лікування. Вади постави і їх види. Етіологія. Принципи лікування.

Природжений вивих стегна. Етіологія, патогенез. Клініко-рентгенологічна діагностика природженого вивиху стегна у віці до 1 року. Особливості його лікування та діагностика після 1 року. Профілактика природженого вивиху стегна. Особливості його лікування в різних вікових групах. Природжена клишоногість. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика. Методи консервативного та оперативного лікування, їх показання. Клініко – анатомічні форми синдактилії та полідактилії.

Тема № 8. Запальні специфічні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху.

Ревматоїдний артрит. Етіологія, патогенез, клініка. Принципи комплексного лікування: медикаментозне, ортопедичне. Вибір методів ортопедичного лікування залежно від стадії захворювання. Сифілітичне ураження кісток і суглобів. Класифікація, клінічні та рентгенологічні симптоми лікування. Загальні питання патогенезу і клініки кістково-суглобового туберкульозу. Туберкульозний спондиліт, фази перебігу. Клініко-рентгенологічна діагностика. Запальні принципи консервативного лікування. Показання до оперативного лікування та види оперативних втручань. Туберкульоз кульшового та колінного суглобів. Фази перебігу захворювання,

клініко – рентгенологічна симптоматика. Показання до консервативного та оперативного лікування. Класифікація пухлин. Первинні доброякісні пухлини хрящового і кісткового походження: хондрома, остеобластокластома, остеома, остеїд-остеома. Клініко-рентгенологічні ознаки пухлин. Методи лікування. 4. Первинні злоякісні пухлини хрящового і кісткового походження: хондросаркома, періостальна фібросаркома, остеогенна саркома, саркома Юінга. Клініко-рентгенологічні методи діагностики злоякісних пухлин, їх лікування. Вторинні злоякісні пухлини: метастатичні та які проростають у кісту з навколишніх м'яких тканин (синовіома). Клініка, лікування. Пухлиноподібні захворювання кісток: солітарна кісткова кіста, аневризмальна кісткова кіста, остеїдна остеома. Клініко-рентгенологічні ознаки.

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне навчання / стажування, участь у змаганнях, предметних олімпіадах, конференціях, волонтерській роботі за дорученням кафедри чи деканату) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням відповідних ресурсів.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час модульних контрольних робіт і складання іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів); мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних та виконання лабораторних завдань в процесі заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Крайні терміни складання / перескладання встановлює деканат.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн- курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Розподіл балів та критерії оцінювання

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	30	30	100
4	6	4	4	4	6	6	6			

7. Підсумковий контроль

Підсумкова оцінка формується автоматично, в балах за всі види навчальної діяльності, як сума балів за поточний контроль разом по змістових модулях 1-2 (макс 40 балів) та модульних контрольних роботах 1-2 (макс 60 балів).

У разі якщо студент хоче отримати більшу суму балів від автоматично сформованої, або в результаті незадовільної автоматичної оцінки, студент

складає залік.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості балів (не більше 10), відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.](#)

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

8. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Анкін М. Л., Шуба В. Й., Білоноженко А. В., Радомський О. А., Левченко В. О. Ортопедія і травматологія в тестових питаннях та ситуаційних задачах. К. : Медінформ, 2010. 239 с.
2. Ортопедія і травматологія. За ред. проф. О.М. Хвисяка. Х., 2013. 656 с.
3. Склярєнко Е.Т. Травматологія та ортопедія . К.: Здоров'я, 2005. 328 с.
4. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред. Голки Г. П, Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. Вінниця : Нова Книга, 2014. 416 с.

Додаткова:

5. Дитяча травматологія : практ. посіб. / за ред. О. В. Дольницького, Д. Ю.Кривчени, М. Є. Поліщука. К. : Книга плюс, 2006. 472 с.
6. Дитяча ортопедія: навчальний посібник з ортопедії та травматології для сімейних лікарів, хірургів, травматологів. За ред. проф. І.Б. Зеленецького, М.І. Хвисяк, С.Д. Шевченко, Г.Г. Голка, О.О. Ніжегородцев. Х., 2018. 347 с.
7. Клепач М.С., Андрейчин В.А. Невідкладна лікарська допомога при травмах : навч. посібник. Івано-Франківськ, 2007. 156 с.
8. Крись-Пугач А.П. з співавт. Обстеження та діагностика опорно рухових розладів у дітей. К.-Хмельн., 2002. 216 с.

Інтернет ресурси:

1. Репозитарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=799>

2. Глосарій спеціальності 227 "Фізична терапія, ерготерапія" – <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=801>
3. Українська Асоціація фізичної терапії – <https://physrehab.org.ua/uk/home/>
4. Медичні шкали – <https://medical-club.net/uk/medicinskie-shkaly/>
5. Всесвітня організація охорони здоров'я – <https://www.who.int/ru>